A. D. 1889.

CURRENDA V.

Nr. 42.
praesid.

Udzielamy WW. Duchowieństwu Allokucyą Ojca św. Leona XIII.

mianą na Konsystorzu dnia 11 Lutego r. b. odprawionym z okazyi nominacyi nowych Kardynałów, którą podajemy w tekscie autentycznym i w przekładzie polskim:

VENERABILES FRATRES.

Nostis errorem sane maximum, per quem multorum animos, libertatis adipiscendae specie deceptos, sensim a Iesu Christo Ecclesiaque secedere nostra videt aetas. Scilicet pravarum doctrinarum fructus temporibus moribusque maturati adolescunt: iamque vitium est parvis magnisque civitatibus fere commune, exuere formam christianam, constituere disciplinam civilem, totamque administrare rem publicam, religione posthabita. — Tali animorum habitu Nos quidem affecti cura ac sollicitudine summa, cogitare de remedio numquam intermisimus: vosque ipsi, venerabiles fratres, testes estis, operae Nos diligentiaeque in eo plurimum ponere, ut appareat, quo sit tandem miserrimus iste a Deo discessus evasurus, et ut quotquot ad alia aberraverint, referant sese ad liberatorem suum, Unigenitum Dei, in cuius fide patrocinioque conquiescere perpetuo ac fidenter debuissent. His de caussis semper studuimus cum exterarum gentium imperiis eas, quas moris est, vel confirmare necessitudines, vel coniungere. Restituere in praesentia conamur cum potentissimo Russiae imperio: neque diffidimus id, quod est in optatis, ex sententia successurum. Qua in re cogitationes curasque Nostras singulari studio ac pari benevolentia contulimus in rei catholicae apud Polonos statum: quodque ad ordinandam earum Dioecesium administrationem magnopere pertinebat, aliquot iam episcopi designati sunt. Eos ipsos renuntiare hodierna die in hoc amplissimo consessu vestro magnopere libuisset, nisi plus aliquanto temporis tota negotii perfectio desideraret.

Omnino idem iter, quamquam inimicorum opera non raro impeditum, sed tamen idem iter, quantum est in Nobis, perseveranti voluntate tenebimus. Atque in hoc pro-

posito ea Nos cogitatio confirmat, unum esse perfugium animorum, unam spem sempiternae salutis eamque certissimam, Ecclesiam catholicam: proptereaque, in hac plena dimicationum vita mortali, Nostrum est omnes homines ad Ecclesiae sinum, tamquam ex aspero mari ad portum, vocare, maximeque ad confidendum caritati eius impellere: confugientes enim ad sese semper est materno acceptura complexu, adhibendoque Evangelii lumine sanatura. — Praeterea in hanc, quae degitur, aetatem tam ancipites incubuere casus, ut fessis communibus rebus omni ope et contentione subvenire necesse sit. Urgent enim undique, quod vel his ipsis postremis diebus in Urbe vidimus, urgent populares cupiditates inflammatae ac furentes; et crescente rerum malarum audacia, in ipsa civilis societatis fundamenta impetum conantur facere. Silente religionis voce, sublatoque divinarum metu legum, quae ipsos animi motus in officio continere iubent, quaenam vis esset in civitatibus reliqua satis efficax ad propellenda pericula? In hoc igitur, quod datur opera revocandis illuc hominibus, ubi praecepta virtutum ac principia conservandi ordinis incorrupta vigent, verissimo afficitur beneficio respublica, egregieque de salute communi meretur.

Sed est et aliud considerandum, quod opportunitatem habet singularem. Nimirum si contigit unquam alias, ut pacatae res concordi populorum voto expeterentur, certe expetuntur maxime hoc tempore, cum in ore est omnium pax, tranquillitas, otium. Testantur summi principes, et quotquot per Europam res publicas gerunt, hoc se velle conarique unice, pacis beneficia tueri: idque valde assentientibus cunctis civitatum ordinibus, quia revera quotidie magis apparet bellorum populare fastidium. Honestissimum fastidium, si quod aliud: nam certare armis potest esse quandoque necessarium, numquam tamen vacat magna mole calamitatum. Quanto autem calamitosius hodie futurum in tanta copiarum magnitudine, tam longe provecta rei militaris scientia, tam multiplici ad internecionem instrumento? Quae quoties cogitamus, magis ac magis caritate accendimur gentium christianarum, earumque caussa non possumus non suspenso animo impendentes formidines pertimescere. Nihil est igitur tanti, quanti ab Europa periculum belli prohiberi: ita quidem ut, quidquid in hanc caussam confertur operae, in salutem publicam conferri iudicandum sit. — Verumtamen ad fiduciam rerum tranquillarum, parum est cupere, neque satis inest in mera voluntate praesidii. Similique modo ingentes copiae et vis infinita bellici apparatus hostilem impetum continere, ne erumpat, aliquandiu possunt, quietem parere securam et stabilem non possunt. Immo vero districta minaciter arma ad alendas sunt, quam ad tollendas simultates ac suspiciones aptiora: percellunt animos sollicita expectatione rerum futurarum, atque illud nominatim pariunt incommodi, ut in cervicibus populorum imponantur onera, incertum saepe utrum tolerabiliora bello. — Itaque quaerenda paci fundamenta sunt et firmiora et coniunctiora

naturae: propterea quod ius suum vi armisque defendere concessum est non repugnante natura: sed illud natura non patitur, vim esse iuris efficientem caussam. Quoniam pax tranquillitate ordinis continetur, consequens est ut quemadmodum privatorum, ita et imperiorum concordia in iustitia maxime et caritate nitatur. Violare neminem, alieni iuris vereri sanctitatem, colere fidem benevolentiamque mutuam, perspicuum est vincula concordiae esse firmissima atque immutabilia, quorum adeo pollet virtus, ut vel semina inimicitiarum atque aemulationis nulla esse patiatur. Iamvero utriusque virtutis parentem et custodem Deus esse iussit Ecclesiam suam: quae idcirco nihil habuit, neque est habitura sanctius, quam conservare iustitiae caritatisque leges, propagare, tueri. Hoc proposito terras omnes Ecclesia peragravit: dubiumque est nemini, quin barbaras gentes, iniecto amore iustitiae mitigatas, ab immanitate studiorum bellicorum ad pacis artes humanitatemque traduxerit. Tenues, potentes, qui parent qui imperant, aeque omnes iubet servare iustitiam, nec quicquam pro iniuria contendere. Ipsa est, quae populos universos, quantumvis vel locis dissitos, vel genere differentes, necessitudine et caritate fraterna coniunxit. Ac probe memor legum atque exemplorum divini auctoris sui, qui *rex pacificus* appellari voluit, cuius ipsum natalem caelestia pacis praeconia nunciavere quiescere vult homines in pulcritudine pacis, ac multa prece studet contendere a Deo, ut belli discrimina a capite fortunisque populorum defendat. Quamdiu autem et opus fuit et per tempora licuit, nulla in re libentius, interposita auctoritate sua, laboravit, quam in reconcilianda concordia, regnisque pacandis.

His rationibus caussisque maximis et sanctissimis in omni consilio Nostro movemur, venerabiles fratres, hisque paremus. Quoscumque tempora casus invexerint, qualiacumque hominum vel iudicia futura sint vel acta, ad eamdem normam dirigetur omnis actio Nostra: ab hac via certum est non discedere. Ad extremum, de incolumitate pacis si mereri alia ratione non licuerit, certe perseverabimus ad Eum, nemine prohibente, confugere, qui potest voluntates hominum, unde vult, torquere, quo vult, inflectere: enixeque precabimur, ut depulso omni bellorum metu, ac debito rerum ordine benignitate sua restituto, veris eisdemque stabilibus firmamentis Europa quiescat.

Ceterum, venerabiles fratres, priusquam veniamus ad novas Episcoporum cooptationes, adlecturi in perhonorificum Ordinem vestrum sumus tres viros, quorum non ignota vobis ornamenta animi: nimirum IOSEPHVM BENEDICTVM DVSMET ex Ordine Benedictinorum Cassinensium, Archiepiscopum Cataniensem, dignis episcopo virtutibus, maximeque prudentia et caritate spectatum: IOSEPHVM D'ANNIBALE Episcopum Tit. Charystiensem, S. R. et U. Inquisitionis Assessorem, probitate, modestia, doctrinae copia clarum: ALOISIVM MACCHI Domus Nostrae Pontificalis Praepositum, morum integritate probatum, variisque muneribus atque honoribus nitide functum.

QUID VOBIS VIDETUR?

Itaque auctoritate omnipotentis Dei, sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, ac Nostra, creamus et publicamus S. R. E. Cardinales ex Ordine Presbyterorum

Iosephum Benedictum Dusmet
Iosephum D'Annibale:

Ex ordine Diaconorum

Aloisium Macchi.

Cum dispensationibus, derogationibus, et clausulis necessariis et opportunis. In Nomine Patris † et Filii † et Spiritus † Sancti. Amen.

Allokucya Jego Świątobliwości Leona XIII. miana na Konsystorzu dnia 11 Lutego 1889.

CZCIGODNI BRACIA!

Znany Wam błąd iście ogromny, który w tym wieku naszym umysły niezliczone, uwiedzione dążeniem za złudną wolnością odwodzi od Jezusa Chrystusa i Kościoła. Dojrzewają i wzrastają mianowicie owoce fałszywych doktryn z biegiem czasu i zepsucia: i jestto już powszechnym niemal błędem wielkich i małych państw, iż wyzuwają się z charakteru chrześciańskiego, wydają ustawy polityczne i przeprowadzają cały zarząd spraw publicznych z zaniechaniem religii. Pełni troskliwości i największego niepokoju z powodu takiego stanu umysłów, nigdyśmy nie przestali myśleć o środkach zaradczych: i Wy sami, czcigodni bracia, jesteście świadkami, że My na to najwięcej łożymy pracy i pilności, by się pokazało, dokąd wreszcie nieszczęsne owo odstępstwo od Boga doprowadzi, i by wszyscy zbłąkani zwrócili się do swego Zbawcy Jednorodzonego Syna Bożego, którego wierze i pieczołowitości powinniby byli zawsze z ufnością się oddawać. Z tych przyczyn usiłowaliśmy zawsze z rządami obcych narodów stosunki po Naszym zwyczaju lub utrwalić, lub też nawiązać. Przywrócić je obecnie usiłujemy z potężnem cesarstwem rosyjskiem i nie tracimy nadziei, że życzenia nasze się powiodą. W tej sprawie myśli nasze i starania skierowaliśmy z szczególniejszą uwagą i równą życzliwością na interesa katolickie Polaków: i kilku już biskupów mianowaliśmy, co dla uporządkowania zarządu owych Dyecezyj wielkiej jest doniosłości. Bylibyśmy z radością największą ogłosili ich dzisiaj w tem najdostojniejszem zebraniu waszem, gdyby zupełne dokończenie tej sprawy nie wymagało więcej nieco czasu.

Tej samej drogi, mimo częstych przeszkód od nieprzyjaciół Nam stawianych, i nadal, o ile to od Nas zależy, wytrwale i stanowczo trzymać się będziemy. W tem postanowieniu ta Nas jeszcze myśl utwierdza, że jeden jest tylko przytułek dla dusz, jedna tylko i to najpewniejsza nadzieja wiecznego zbawienia: Kościół katolicki: i dlatego jest Naszym obowiązkiem w tem doczesnem, pełnem walk życiu wzywać wszystkich ludzi na łono Kościoła, jakby z burzliwego morza do przystani, najbardziej zaś zachęcać do ufności w jego miłość, bo on zawsze gotów jest przygarnąć macierzyńskim uściskiem, do niego się tulących, i przez światło Ewanielii uleczyć. — Nadto w czasach, w których żyjemy tak trudne zachodzą wypadki, iż konieczną jest rzeczą, byśmy zachwianym sprawom publicznym nieśli pomoc z wszelkim wysiłkiem. Zewsząd bowiem, co nawet i w tych ostatnich dniach w Naszem Mieście widzieliśmy, naciskają rozognione i szalejące namiętności ludu; i gdy złe z zuchwalstwem wzrasta, w same podstawy społeczeństwa ludzkiego usiłują ugodzić. W obec przytłumienia głosu religii, i usunięcia bojaźni praw Bożych, które nakazują popędy duszne trzymać w karbach obowiązku, jakaż natenczas siła państwom pozostała, starcząca do skutecznego zażegnania niebezpieczeństw? Przez pracę tedy przywołania ludzi tam, gdzie kwitną nieskażone przepisy cnót i zasady zachowania porządku, wyświadcza się państwu prawdziwe dobrodziejstwo i znakomite zasługi około publicznego dobra się kładzie.

Lecz co innego jeszcze zasługuje na uwagę, co szczególniej obecnie jest na czasie. Mianowicie jeśli zdarzało się kiedykolwiek indziej, że narody zgodnym chórem domagały się pokoju, to szczególniej domagają się go najbardziej w naszych czasach, gdy na ustach wszystkich jest pokój, bezpieczeństwo, życie bez trosk. Najwięksi książęta i wszyscy, co stoją na czele państw w Europie świadczą, że tego sobie życzą i nad tem jedynie pracują, by zachować dobrodziejstwa pokoju i to za największą zgodą wszystkich stanów państwa, bo i rzeczywiście z każdym dniem coraz bardziej widocznym jest wstręt ludów do zatargów wojennych. Wstręt to najgodniejszy pochwały, bo jakkolwiek wojna czyli zbrojna rozprawa może być niekiedy konieczną, zawsze jednak pociąga za sobą ogrom następstw nieszczęsnych. O ileż smutniejsze następstwa pociągnełoby to za sobą dzisiaj w obec tak ogromnej liczby wojska, wobec takiego postępu znajomości sztuki wojennej, wobec mnóstwa zabójczych narzędzi? Ilekroć się nad tem zastanawiamy, tem większą zapalamy się miłością ku narodom chrześciańskim i nie możemy odjąć się bojaźni przed grożącemi niebezpieczeństwami. Nie masz więc większego dziś zadania nad zachowanie Europy od niebezpieczeństw wojny: tak iż pracę, którą się temu zadaniu poświęca wypada uważać za zbawienną dla dobra publicznego. — Jednak do uspokojenia umysłów nie wystarcza samo pragnienie, bo i sama wola nie zapewnia dostatecznej obrony. Podobnie też liczne wojska, ogromne uzbrojenia mogą przez czas niejaki powstrzymywać napaść wrogów, lecz nie zdołają zapewnić

bezpiecznego i stałego pokoju. Owszem broń groźnie dobyta służy raczej do podsycania zawiści i podejrzeń, niż do tychże usunięcia; przeraża bowiem umysły niespokojnem oczekiwaniem przyszłości, i tę wielką sprawia niedogodność, że na barki ludòw nakłada może większe jeszcze od samej wojny ciężary. — Dlatego należy szukać silniejszych i odpowiedniejszych prawu natury podstaw pokoju: bo natura dozwala bronić swego prawa siłą i orężem; tego przecież natura nie ścierpi, by siła stanowiła prawo. Ponieważ pokòj polega na zabezpieczeniu porządku, ztąd wypływa, iż jak zgoda osób prywatnych, tak i państw opiera się szczególnie na sprawiedliwości i miłości. Widocznem jest, że najsilniejsze, niezmienne węzły zgody są: nie krzywdzić nikogo, uszanować świętość prawa drugiego, zachować wiarę i obopólną życzliwość, których węzłòw tak wielka jest moc, że nawet zarodków nieprzyjaźni, lub współzawodnictwa nie znoszą. Bóg zaś tych cnót matką i stróżem postanowił swój Kościół; który dlatego niczego nie uznawał, ani będzie uznawał za tak święty obowiązek jak zachowanie, rozszerzenie i obronę owych zasad sprawiedliwości i miłości. W tym zamiarze we wszystkich krajach Kościół spełniał swe posłannictwo i nikt też nie wątpi, że dzikie narody napoiwszy je miłością sprawiedliwości, ułagodził, i od okropności wojennych do zajęć pokojowych i cywilizacyi przywiòdł. Słabym i możnym, tym co słuchają i rozkazują, wszystkim w równej mierze każe Kościół przestrzegać sprawiedliwości, a niesłusznych sporów unikać. On to przyjaźnią i braterską miłością narody jakkolwiek oddalone przestrzenią i różne pochodzeniem połączył. Dobrze swiadom praw i przykładów swego boskiego Twòrcy, który chcial się zwać Książęciem pokoju, i którego narodzenie zwiastowały śpiewy niebiańskie, głoszące pokój, chce, by ludzie spoczęli w błogosławieństwie pokoju i przez nieustanne modły stara się od Boga wyjednać, by oddalił niebezpieczeństwa wojny od osób i mienia narodów. Jak długo zaś i potrzeba się okazywała i czasy pozwalały, najchętniej występując ze swą powagą usiłował przywracać zgodę i uspakajać królestwa.

Te nader wielkie i święte zasady i pobudki powodują Nami, czcigodni bracia, we wszystkich Naszych zamysłach, i za niemi też zdążamy. Jakiekolwiek wypadki przyniosą czasy, jakiekolwiek będą ludzkie sądy i postępowania, według tej samej zasady w każdej Naszej czynności kierować się będziemy: z pewnością z tej drogi nie ustąpimy. Wreszcie, gdyby Nam nie było dozwolonem w inny sposób położyć zasługi około utrzymania pokoju, to wytrwale do Tego uciekać się będziemy (bo tego Nam nikt już nie zabroni) który może usiłowania ludzi, z której strony chce, nakręcać i dokąd chce kierować: a usilnie będziemy błagać, by po oddaleniu wszelkiej obawy przed wojną i przywróceniu przez Swą dobrotliwość należytego porządku w państwach, Europa spoczęła na prawdziwych, a stałych podstawach.

Sprawozdanie kasowe

Stowarzyszenia Kapłanów dyecezyi Tarnowskiej pod wezwaniem św. Józefa

za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1888 r.

A. Dochód.

L.	Wyszczególnienie	złr.	ct	złr.	ct
1	Z wpisowego i z wkładek rocznych P. T. Członków Stow.			1036	30
2	Dar JW. N. X. Bisk. I. Łobosa Prot. Stow.			100	—
3	Datek WP. Ign. Jaworskiego z Zagórza, honor. członka Stow., dwa razy po 50 zł.			100	—
4	Ze składek w kościele parafialnym				
	a) w Brzezinach	10	—		
	b) w Słupcu	12	52		
	c) w Starym Sączu	10	—		
	d) w Szynwałdzie	10	63	43	35
5	Ze składek kapłanów na rekolekcyach				
	a) w Nowym Sączu	215	—		
	b) w Tarnowie	278	—		
	c) w Zakliczynie	136	—	629	—
6	Procenta narosłe w Tarnowskiej Kasie Oszczędności			84	09
	Razem: Dochód w r. 1888			1992	74

B. Rozchód.

L.	Wyszczególnienie	złr.	ct	złr.	ct
1	Na rekolekcye ludowe				
	a) w Baranowie	100	—		
	b) w Jadownikach	50	—		
	c) w Ochotnicy	150	—		
	d) w Piotrkowicach	70	—		
	e) w Piwniczny	200	—		
	f) w Tarnowie				
	α) dla Pań i Panów	111	24		
	β) dla rzemieśln. ze Stow. Gwiazdy	50	—	731	24
2	Na rekolekcye kapłańskie				
	a) w Nowym Sączu	315	—		
	b) w Tarnowie	455	27		
	c) w Zakliczynie	186	—	956	27
3	Wydatki admin., jako to: wynagrodzenie mundanta i woźnego, opłata pocztowa	—	—	50	20
	Razem: Rozchód w r. 1888	—	—	1737	71
	Dochód w r. 1888 wynosi	1992	74		
	Rozchód	1737	71		
	Pozostała zwyżka .	255	03		
	Pozostałość z lat poprzednich, jak wykazano w Kurendzie VI. z r. 1888	927	24		
	Pozostaje dnia 31. grudnia 1888 r.	1182	27		

WYKAZ

składek pieniężnych na restauracyę kościoła katedralnego w Tarnowie

nadesłanych do dnia 20. Marca b. r. ***z tych Parafij, których Duszpasterze*** w myśl rozporządzenia Naszego z d. 11. Stycznia 1889 l. 13 pr. w Kurendzie II. b. r. ogłoszonego, urządzili kollektę w Uroczystość Matki Boskiej Gromnicznej.

Parafie: Mielec 22 złr. 80 ct. — Bobowa 3 złr. 52½ ct. — Chomranice 7 złr. 23 ct.— Szczepanów 10 złr. — Padew 10 złr. 26 ct.— Ryglice 7 złr. 83½ ct. — Baranów 20 złr. — Ptaszkowa 3 złr. 50 ct. — Limanowa 17 złr. 20 ct. — Siedliska Bogusz 5 złr. 40 ct. — Iwkowa 2 złr. 55 ct. — Tarnów 30 złr. — Gręboszów 31 złr.— Wilczyska 7 złr. 45 ct. — Słopnice królewskie 7 złr. — Lubzina 12 złr. — Pilzno 5 złr. 26 ct. — Rożnów 4 złr. — Nowy Sącz 10 złr. — Mystków 4 złr. — Pstrągowa 8 złr. 52 ct. — Bochnia 15 złr. 31 ct. — Chełm 22 zł r. 70 ct. — Królówka 9 złr. 72 ct. — Krzyżanowice 8 złr. 9 ct. — Mikluszowice 21 złr. 43 ct. — Nowy Wiśnicz 2 złr. 83 ct. — Pogwizdów 2 złr. 67 ct. — Rzezawa 1 złr. 95 ct. — Sobolów 4 złr. 51 ct. — Łapczyca 4 złr. 26 ct. — Niedźwiedź 10 złr. 30 ct. — Dobrków 4 złr. — Gumniska 3 złr. — Męcina 5 złr. 20 ct. — Brzeźnica ad Bochnia 3 złr. — Trzciana 3 złr. — Jastrząbka stara 5 złr. — Jakóbkowice 2 złr. — Radgoszcz 5 złr. 15 ct. — Straszęcin 3 złr. 50 ct. — Lisiogóra 2 złr. 57 ct. — Ujanowice 3 złr. — Zbyszyce 5 złr. — Lubcza 3 złr. 55 ct. — Łękawica 5 złr. — Tropie 2 złr. 63 ct. — Otfinów 10 złr. — Wojakowa 5 złr. — Strzelce wielkie 13 złr. 26 ct. — Borzęcin 17 złr. 30 ct. — Szczurowa 18 złr. 15 ct. — Olesno 10 złr. — Brzesko 3 złr. — Poręba Spytko 2 złr. — Zakliczyn 5 złr. — Tymowa 3 złr. Gnojnik 3 złr. — Olszyny 3 złr. — Łęki dolne 10 złr. 50 ct. — Szynwałd 6 złr. 50 ct. —

Wykaz ten przyczytają z ambony Wni Duszpasterze Wiernym swoim częścią jako poświadczenie odbioru, częścią dla zachęty tym, którzy dotąd o potrzebach katedry Naszej nie pamiętali — wszystkim zaś ogłoszą Nasze Arcypasterskie Błogosławieństwo którego im z głębi duszy udzielamy.

Datki na powyższy cel przez WW. Duchowieństwo subskrybowane ogłosimy w osobnej Kurendzie.

E Consistorio Episcopali.

Tarnoviae, die 20. Martii 1889.

IGNATIUS
Eppus.

Stanislaus Walczyński
Scholasticus Cancellarius.

W drukarni Józefa Styrny w Tarnowie, 1889. Nakładem Kleru Dyecezalnego.